

Водзыў
на аўтарэферат дысертацыі Карп Алены Аляксандраўны
“*Беларуская літаратурная крытыка першай трэці XX стагоддзя: эстэтычны дыскурс*”,
пададзенай на атрыманне вучонай ступені кандыдата філалагічных навук
па спецыяльнасці 10.01.08 – тэорыя літаратуры. Тэксталогія

Актуальнасць даследавання Карп А.А. як з акадэмічнага, так і з прыкладнога пункту гледжання не выклікае сумнення, уяўляючы пры гэтым выкананы на аснове вывучэння адпаведнага матэрыялу аналіз літаратурнай крытыкі першай трэці XX стагоддзя, а менавіта яе ідэй, метадаў, каштоўнаснай парадыгмы, камунікатыўных стратэгий.

Лічым, што запатрабаванасць сучаснай філалагічнай навукі ў дадзеным даследаванні абсалютна апраўдана і заключаецца, па-першае, у цікавасці сучаснага літаратуразнаўства да ролі літаратурнай крытыкі ў фарміраванні сістэмы іерархій, выбудоўванні нацыянальнага канона і, безумоўна, вызначэнні асноўных накірункаў развіцця літаратуры. Па-другое, адсутнасцю канцэптualaнага даследавання па вывучэнні крытыцы першай трэці XX стагоддзя, якое б стала сістэмным даследаваннем з адпаведным самастойным аб'ектам. Па-трэцяе, неабходнасцю у комплексным тэарэтычным разуменні камунікатыўнай прыроды крытыкі першай трэці XX стагоддзя, спецыфікі функцыянавання ў ёй эстэтычнага дыскурсу.

Аб'ект, прадмет, мэты і задачы сфармуляваны дакладна. Структура работы лагічная і абгрунтаваная.

Паслядоўна, пачынаючы ад этапу станаўлення крытыкі нашаніўскага перыяду і разгляду дзейнасці яе прадстаўнікоў, аўтар дысертацыйнага даследавання пераходзіць да характарыстыкі крытыкі 1920-х гг., дэманструючы пераемнасць паміж перыядамі. Завяршае аналіз крытыкі абазначанага перыяду з'явай маргіналізацыі эстэтычных і нацыянальнай катэгорый падчас 1930-х гг. На нашу думку, галоўная вартасць выкананай працы палягае ў тым, што дысертантка не толькі здзейсніла грунтоўны аналіз беларускай літаратурнай крытыкі першай трэці XX стагоддзя, але і ажыццявіла яго ў новым ракурсе – з арыентацыяй на рэалізацыю ў ёй эстэтычнага дыскурсу.

Надзейнасць вынікаў прадстаўленага даследавання пацвярджаецца скрупулёзнасцю вывучэння, канцэптualaнасцю асэнсавання ідэйна-эстэтычных асноў нашаніўскай крытыкі, крытыкі часопіса “Польмя”, маладнякоўскай крытыкі, літаратурнай крытыкі “Узвышша”, тэндэнцый крытыкі 1930-х гг., а таксама сістэмнасцю метадалагічнага падыходу да аналізаваных з'яў, які ўключае апору на літаратуразнаўчыя даследаванні беларускай крытыкі першай трэці XXст. Згодна аўтарэферату ў рабоце прааналізавана літаратурная крытыка А. Луцкевіча, працы В. Ластоўскага, С. Палуяна, М. Багдановіча, Я. Коласа і іншых, што мелі прыныповае значэнне ў станаўленні вектарнай палітыкі далейшага развіцця айчыннай крытыкі.

Заслуга аўтара дысертацыі таксама ў тым, што яна раскрывае пытанні маладаследавання або зусім не даследавання ў айчынным літаратуразнаўстве. Сярод такіх – прафесійная этыка крытычнай дзейнасці, стварэнне рэпутацый, функцыянаванне літаратурнага рынку, якія і сёння даказваюць сваю актуальнасць. Паслядоўна, на працягу ўсёй працы, пераканальна праводзіцца думка, што

літаратурная крытыка выконвала шматвектарную камунікатыўную функцыю. З аднаго боку, імкнулася ўсталяваць кантакт са сваім патэнцыйным чытачом, была скіравана на аўтараў, а таксама была звернута і да саміх крытыкаў з мэтай вырашэння пастаўленых задач.

Нельга не адзначыць і практычнае прымяненне вынікаў даследавання Карп А.А. Матэрыялы работы могуць быць пакладзены ў аснову падручніка для ВНУ па тэорыі і гісторыі айчыннай крытыкі акрэсленага перыяду.

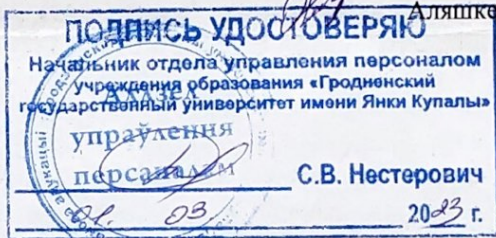
У структурным аспекце аўтарэферат адпавядае патрабаванням да яго афармлення. Аднак у раздзеле “Агульная характарыстыка работы” можна было асобна вылучыць і прапісаць матэрыял даследавання.

Такім чынам, змест аўтарэферата дае магчымасць заключыць, што з дысертацыяй Карп А.А. у беларускай літаратуразнаўчай навуцы з’явілася каштоўнае даследаванне па станаўленні і развіцці эстэтычнага дыскурсу ў беларускай літаратурнай крытыцы на матэрыяле крытычных тэкстаў 1900-1930-х гг.

Усё вышэй сказанае дае падставы заключыць, што аўтар выкананай працы, Карп А. А, заслугоўвае прысуджэння вучонай ступені кандыдата філалагічных навук па спецыяльнасці 10.01.08 – тэорыя літаратуры. Тэксталогія.

27.02.2023

Дацэнт кафедры беларускай філалогіі
установы адукацыі “Гродзенскі дзяржаўны ўніверсітэт
імя Янкі Купалы”,
к.ф.н., дацэнт

Водгук напісаны ў савет на адрасе дысертацыі
03.03.2023г. сакратар Фрэйф (Богдан А.І.)

З водгавен аднаемлена 03.03.2023г. А.Карп (А.А.Карп)